

YAKLAŖIM

Kariyer Yayıncılık

ÖABT

ÖĞRETMENLİK ALAN BİLGİSİ

TARİH

**DENEME SINAVI
ÇÖZÜMLERİ**

1

ÖĞRETMENLİK ALAN BİLGİSİ

DENEME SINAVI / ÇÖZÜMLERİ

1. Tarih öğretmeni verdiği örnekle verilerin iyi ya da kötü yönlerini ortaya koyma aşaması olan tenkit aşamasına vurgu yapmaktadır.

CEVAP: D

2. Literatürümüzde "şe'nî tarih" olarak da bilinen tarih yazım şekli öğretici (pragmatik) tarih yazımıdır.

CEVAP: A

3. Yukarıda verilenlerden sadece Lokman şehnameci olup diğerleri vakanüvistir.

CEVAP: A

4. Eserin ilk kısımlarında yer almayacak olan kısım indekstir.

CEVAP: C

5. Kadeş antlaşmasının orijinal metni Boğazköy'de bulunmuştur.

CEVAP: A

6. Nil Nehri'nin taşma zamanlarının belirlenmesi ihtiyacı astronomi ve takvim biliminin gelişmesine neden olmuştur.

CEVAP: A

7. İlk Türk devletlerinde devlet yönetiminin doğu-batı/sağ-sol şeklinde ayrılarak yönetilmesinin, normal yönetime tercih edilmesindeki en temel neden devlet yönetiminin kolaylaştırılmak istenmesidir.

CEVAP: C

8. İlk yazılı belgelere II. Göktürklerde rastlandığı için Asya Hun hükümdarı Mete Han'ın yabancı bir devlete gönderdiği elçileriyle beraber yazılı bir belge göndermesi mümkün değildir.

CEVAP: B

9. Hunlar ve Avarlar hem Orta Asya'da hem de Avrupa'da devlet kurmuşlardır.

CEVAP: A

10. Avrupa'nın etnik yapısı değişmesi Kavimler göçünün sonuçlarından birisidir.

CEVAP: D

11. Türk tarihinde Uygurlarda görülen ve üzerine Uygur Hanı'nın mührü basılıp alışverişte para yerine kullanılan bez parçasına Kamdu denilmektedir.

CEVAP: B

12. Adı geçen Yahudi toplulukların Medine'den çıkarılma sırası Ben-i Kaynuka – Ben-i Nadir – Ben-i Kureyza şeklindedir.

CEVAP: A

13. Kıbrıs, Rodos ve Girit Hz. Osman zamanında fethedilmiştir.

CEVAP: E

14. Karahanlıların kuruluşunda Karluk, Yağma, Çiğil ve Tuhsi boyları etkili olmuştur.

CEVAP: D

15. Köseadağ Savaşı Türklerin İslamiyet'i kabul ettikten sonra saygınlıklarını arttıran bir savaş olmamıştır.

CEVAP: A

16. Alparslan'ın Anadolu'nun fethi ile görevlendirdiği komutanlarına "Gidin, alın, sizin olsun" demesi Anadolu Türk Siyasal Birliği'nin sağlanmasına neden olmamıştır.

CEVAP: B

17. Ay'da bulunan kraterlerden birisine adı verilen Türklerden birisi Uluğ Bey'dir.

CEVAP: E

18. Bizans'ın Anadolu'daki bu valileri tekfur olarak anılmaktaydı.

CEVAP: C

19. Anadolu Hisarı, Kilid-i Bahir Kalesi ve Rumeli Hisarı Osmanlılar tarafından İstanbul'un fethi için yaptırılmıştır.

CEVAP: E

20. IV. Murad zamanında Osmanlılarla – İran arasında imzalanıp maddeleri verilen antlaşma Kasrı Şirin Antlaşması'dır.

CEVAP: D

21. Edirne Vakası sonucunda öldürülen şeyhülislam Feyzullah Efendi'dir.

CEVAP: C

22. III. Selim döneminde;

- Mühendishane-i Berri-i Hümayun kurulmuştur.
- İrad-ı Cedit Defterdarlığı kurulmuştur.
- Danışma Meclisleri toplanmıştır.

CEVAP: E

23. Osmanlı Devleti'nde ilmiye sınıfının en üst düzey yöneticisi şeyhülislamdır.

CEVAP: B

24. Başkentte oturmak Osmanlı'da yönetici sınıfına geçebilme şartlarından değildir.

CEVAP: D

25. Köle İsyanları feodalitenin Avrupa'da zayıflamasının nedenlerinden değildir.

CEVAP: E

26. Hristiyan dünyasında Müslümanlara karşı Haçlı Seferlerinin başlamasına aracılık eden ve Hristiyanları Müslümanlara karşı kıskırtan Fransa kökenli tarikat Kluni Tarikatı'dır.

CEVAP: C

27. Amsterdam ve Lizbon limanları Coğrafi Keşiflerden sonra önem kazanan Atlas Okyanusu kıyılarındaki limanlardandır.

CEVAP: D

28. Avrupa'da Otuz Yıl Savaşları'nın sona erdiği 1648 yılından itibaren 1815 Viyana Kongresine kadar Avrupa kamu hukukunun temelini oluşturan olay Westfalya Barışı'dır.

CEVAP: E

29. Paragrafta ifade edilen durum metafiziğe önem veren aydınlar yetişmesine neden olmamıştır.

CEVAP: E

30. Osmanlı kaynaklarında İngiltere Müstemlekât Nazırı olarak anılan kişinin, XIX. yüzyılda Cezayir Fransız müstemlekesi (sömürgesi) olduğu için Cezayir üzerinde söz sahibi olması beklenemez.

CEVAP: E

31. II. Meşrutiyet Döneminde:

- İttihat ve Terakki (Yayın organları Meşveret ve Mizan Gazetesi),
- Hürriyet ve İtilaf Fırkası,
- Ahrar Partisi,
- Ahali Fırkası,
- Osmanlı Demokrat Fırkası,
- Osmanlı Sosyalist Fırkası,
- Teceddüt Fırkası,
- Osmanlı Islahat-ı Esasiye Fırkası,
- Mutedil Hürriyetperver Fırkası,
- Fedakaran-ı Millet Cemiyeti,
- İttihad-ı Muhammedi Cemiyeti gibi ilk kez partiler kurularak çok partili hayata geçilmiştir.

CEVAP: C

32. Kuva-yı Milliye'nin yapısını oluşturan gruplar şunlardır:

- Subaylar ve bürokratlar
- Efeler ve zeybekler
- Çeşitli mesleklerle mensup halkın içinden gönüllüler
- Eşraf ve din adamları
- Toprakla uğraşan köylüler
- Gazeteciler
- Aşiret reisleri

CEVAP: A

33. Meclisin Açılma Nedenleri:

- İstanbul'un işgali ve Mebusan Meclisi'nin dağıtılması, birçok aydın ve mebusun tutuklanması,
- İstanbul hükümetinin işgallere karşı pasif tavrı,
- Olağanüstü şartlara haiz, Misak-ı Milliye gerçekleştirecek ve milli güçleri birleştirecek yeni bir meclise ihtiyaç duyulması,
- Milli birliği gerçekleştirme arzusu,
- Düzenli bir ordu kurma isteği,
- Vatanı düşman işgalinden kurtarma amacı,
- Milli iradeyi hâkim kılma kararlılığı,
- Yeni bir devlet kurma isteği,
- Milli Mücadeleyi daha teşkilatlı hale getirme arzusu,
- TBMM'nin açılmasıyla, yeni Türk Devletini resmen kurmaktır.

CEVAP: B

35. Türk inkılâbının bazı amaçları şunlardır:

- Atatürk ilkeleri için zemin hazırlamıştır.
- Milli egemenlik ilkesini yerleştirmeye çalışmıştır.
- İnkılâplar sırası geldikçe yapılmıştır.
- İnkılâplar birbirinin tamamlayıcısıdır.
- Sadece yönetim alanında değil, kültürel alanda da yapılmıştır.
- İhtiyaçlara bağlı olarak, akılcı yöntemlerle yapılmıştır.
- Sınıf temeli yerine halkın bütününe hedef almıştır.
- Toplumun ihtiyacından doğmuştur.
- Dogmatik değildir.
- Türk inkılâbı kapsamlıdır (evrenseldir).
- Ulusal egemenliğe dayanır. Bağımsızlığı temel almıştır.
- Türk inkılâbının ihtilal evresi beklenenden uzun sürmüştür.

CEVAP: A

34.

Cepheler	Cephe Komutanları ve sorumluları
Ayvalık Cephesi	172. Alay Komutanı Yarbay Ali (Çetinkaya) Bey, Köprülü Hamdi Bey, Yarbay Ali Bey
Bergama-Soma Cephesi	Yarbay Ali Bey, 188. Alay Komutanı Albay Akif Bey, Kırkağaçlı Emin Bey
Akhisar Cephesi	Çerkez Ethem Bey, 61 Tümen Komutanı Albay Kazım (Özalp) Bey, Konyalı Binbaşı Hüsnü Bey, Halit Paşa
Salihli Cephesi	Çerkez Ethem Bey
Aydın ve Nazilli Cepheleri	Demirci Mehmet Efe, Sökeli Ali Efe, Celal (Bayar) Bey, Binbaşı Hakkı Bey, 57. Tümen Komutanı Albay Şefik Bey, 175. Alay Komutanı Hacı Şükrü Bey
Trakya'da	Cafer Tayyar Paşa
D. Karadeniz Bölgesinde	Topal Osman Ağa, Yahya Kahya
Erzurum'da	XV. Kolordu Komutanı Kazım Karabekir, Bekçi Teşkilatı
Geyve yöresinde	Gökbayrak Taburu, Cemal Bey
Kocaeli yöresinde	Şükrü Oğuz, Yahya Kaptan ve Arslan Çetesi

CEVAP: C

36. Cumhuriyetçilik ilkesi doğrultusunda yapılan çalışmalar şunlardır:

- TBMM'nin açılması
- Saltanatın kaldırılması
- Cumhuriyet'in ilanı
- 1921 ve 1924 Anayasalarının ilan edilmesi Subayvekil uygulamasına son verilmesi
- Halifeliğin kaldırılması
- Erkan-ı Harbiye Vekâleti'nin kapatılması
- Çok partili hayata geçiş denemeleri
- Siyasi partilerin kurulması
- Kadınlara seçme ve seçilme hakkının verilmesi
- Tek dereceli seçim sistemine geçilmesi

CEVAP: D

37. 1924'te Lenin'in ölümü ile iktidar mücadelesini kazanan Joseph Stalin, birinci beş yıllık kalkınma planını uygulamaya koyarak (1928) Rusya'nın kendi öz kaynaklarıyla kalkınmasını sağlamayı amaçladı.

Tarım devrimini gerçekleştirmek için köylülerin küçük topraklarını makinelerle donatılmış büyük çiftlikler şeklinde birleştirerek "kolektifleştirme" politikası izledi. Tarımsal alandaki bu uygulamalar köylü tarafından büyük tepki ile karşılandı.

Stalin döneminde toplum üstünde büyük bir baskı kuruldu, muhalifler tasfiye edildi. 1930'dan itibaren toplumun tüm kesimleri için eğitim mecburi oldu.

Bilim ve teknoloji alanında büyük ilerleme kaydedildi. Bu alandaki gelişmeler orduya da yansdı. SSCB ordusu dönemin güçlü ordularından biri hâline geldi.

Ancak, Lenin, Bolşeviklerin güçlenmesi için geçici uzlaşma politikalarından ibaret NEP (Novaya Ekonomikçeskaya Politika) adı verilen yeni ekonomi politikasını ilan eden kişidir (1921).

CEVAP: C

38. Japonya, 1931'de Mançurya'yı işgal ederek Çin'e yöneldi. Asya'daki faaliyetlerinde serbest kalmak amacıyla, 1933'te Milletler Cemiyetinden; 1934'te Washington Antlaşması'ndan çekildi. Aynı zamanda 1934'te, "Asya, Asyalıdır." diyerek Batılıların Çin'le olan münasebetlerini kesmelerini istedi.

CEVAP: B

39. • Küba krizi
• Berlin Buhranı
• U-2 Olayı
• Vietnam Savaşı

Soğuk Savaş dönemi çatışmalarından biridir. SSCB'nin Afganistan'ı ele geçirerek Basra Körfezi ve Orta Doğu petroleri istikametinde önemli bir ilerleme kaydetmesi ise Yumuşama Dönemi olaylarından biridir.

CEVAP: E

40. 5 Mayıs 1972'de yapılan CHP'nin V. Olağanüstü Kurultayı sonunda partinin 33 yıldır başkanlığını yapan İnönü, bu görevinden ayrılmak zorunda kalmış ve yerine Bülent Ecevit genel başkanlığa getirilmiştir.

CEVAP: A

41. Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi öğretim programına göre;

- Tarih biliminin diğer bilimlerle ilişkisi ilgili ünitelerde vurgulanmalıdır.
- Kazanımların içeriklerine uygun konular seçilerek öğrencilere projeler verilmelidir.
- Program uygulanırken diğer derslerin zümre öğretmenleriyle etkili bir iletişim kurulmalıdır.
- Kazanımlarla ilgili belgesellerden, filmlerden vb. yararlanılmalıdır.

CEVAP: C

42. 1869 Maarif-i Umumiye Nizamnamesi ile aşağıdaki yenilikler amaçlanıyordu:

1. Mecburi öğretim,
2. Okul türleri ve kademeleri,
3. Öğretim usullerinin düzenlenmesi,
4. Öğretmenlerin meslekî itibarları ve terfi şekilleri,
5. Millî Eğitim Merkez Teşkilâtının yeniden düzenlenmesi,
6. Vilayetlerde eğitim dairelerinin kurulması,
7. İmtihanlarla ilgili hükümler ve diplomalar,
8. Bilim kurumlarının çoğaltılması,
9. Eğitim finansmanı için halkın bağışta bulunmasının sağlanması.

CEVAP: C

43. • 1931 yılının yaz aylarında okul kitabı serisi üzerinde çalışırken, Atatürk hazırlanan kitaplardan birinin onaylamadığı bir konusu üzerinde Kurum Başkanı'na gerekli direktifleri verirken, gerçekçi tarih biliminin karakterini belirten ünlü vecizesini söylemiştir; "Tarih yazmak, tarih yapmak mühimdir. Yazan yapana sadık kalmazsa, değişen hakikat insanlığı şaşırtacak bir mahiyet alır. Biz daima hakikat arayan ve onu buldukça ve bulduğumuza kani oldukça ifadeye cüret gösteren adamlar olmalıyız."

- Faik Reşit Unat, Atatürk'ün bu sözünü, Avrupa Konseyi'nin tarih eğitimi ile meşgul olan biriminin benimsemiş olduğu "Geçmiş şu veya bu grubun tefsirine göre değil, -nasıl idiye- öğretmek gerekir." anlayışı ile yani ünlü Alman tarihçi Ranke'nin sözü ile ilişkilendirmektedir.

CEVAP: B

44. • Satı Bey'in cevap aradığı soru şudur: Tarih nasıl okutulmalıdır? Bu geniş ilmin hangi konular, ne dereceye kadar ayrıntıyla öğretilmelidir. Bu konuda ne gibi temel kurallara riayet edilmeli? Bu meseleleri çözebilmek için, her şeyden önce "tarih dersinde nasıl bir yol takip etmek, nasıl bir maksadı elde etmeğe çalışmak lazımdır?"
- Bütün bunları çözebilmek için tarih öğretiminin ne sonuçlar verdiğini, ne faydalar sağladığını araştırmak ve belirlemek gerekir. İlk önce, tarih dersinin ne faydalan olduğunu, sonra tarih öğretiminde bu faydalardan hangilerinin amaç olarak kabul edilmesinin gerektiği iyice düşünülmelidir?
- Nihayet bu amaca ulaşmak için derste nasıl bir yöntem takip edeceği aranmalıdır.

CEVAP: B

45. Çağatay Uluçay, tarih ders kitabı seçme kriterlerini beş başlık altında incelemektedir. Bunlar; yazarın durumu, kitabın genel görünüşü, düzen ve sunum, resimli araçlar, öğretim araçlarıdır.

CEVAP: A

46. Tarihsel Sorgulamaya Dayalı Araştırma Becerisi: Tarihsel düşünmenin belki de hiçbir boyutu, "tarih yazmak" veya "tarih çalışmak" kadar heyecanlı ve geliştirici değildir. Metinde sunulan tarihsel anlatının kritik noktalarında sorgulama yapmak gerekir. Bunun için geçmişe ait kanıtlar yardımıyla yani tarihsel dokümanlarla, tanıkların anlatılarıyla, mektuplarla, günlüklerle, buluntularla, fotoğraflarla çalışmalı, tarihi mekânlara geziler düzenlenmeli ve sözlü tarih çalışmaları yapılmalıdır. Tarihsel sorgulama, konu hakkındaki kanıtlar yeterince zengin olduğu, olayda yer alan insanların konuşturulduğu, olayla ilişkisi olan farklı bakış açıları ve farklı geçmişlere sahip insanların çıkar, inanış ve fikirlerini yansıttığı ölçüde iyi bir sorgulama türüdür.

CEVAP: A

47. Sözlü Materyaller: Yer isimleri, mitler, masallar, kahramanlık hikâyeleri, kronikler, hatıratlar ve görüşmeler, maniler, şiirler, şarkılar, halk hikâyeleri, kaset, bant ve plak kayıtları, röportajlardır.

CEVAP: C

48. Fuat Baymur, haritadan faydalanmayan bir tarih öğretmenini gerçeklerden uzak ve verimsiz olarak niteleyerek, tarih derslerinde harita kullanımının gerekliliğine vurgu yapmış, haritalara her tarih dersinde ve sınıfında mutlaka yer verilmesini şiddetle önermiştir.

CEVAP: B

49. Yorgun Savaşçı, Kurt Kanunu, Yol Ayırımı romanları da yazarın kahramanları vasıtasıyla Osmanlı devletine ait fikirlerini yansıtan romanlarıdır. Yedi Çınar Yaylası, Esir Şehrin İnsanları, Esir Şehrin Mahpusu, Köyün Kamburu, Bozkırdaki Çekirdek, Hür Şehrin İnsanları adlı romanları da Tanzimat'tan Cumhuriyet'e kadar tarihî devirlere tekabül eden eserleridir. Tarihî romanlarını kaleme almadan önce konu ile ilgili tarih bilgisini çok sayıda kitap okuyarak edinen Kemal Tahir'in, "Hiçbir toplum dağılıp külleri havaya savrulmadıkça, tarihine dönmezlik, gelecek için ondan güç almazlık edemez" sözleri, tarih kavramına yaklaşımını göstermesi bakımından önemlidir. Onun tarihî romanlarının da bu sözlerin ifade ettiği anlamda hizmet için yazıldığı anlaşılmaktadır.

CEVAP: B

50. Klişe Genellemeler

- Öğrenciler bu düzeyde, insanların davranışlarının, duygularının, düşüncelerinin ve olayların sebeplerini, genel olarak bildikleri basmakalıp bilgilere dayanarak açıklamaya çalışırlar.
- 2. düzey öğrencisinin vereceği cevaplar tarihsel bilgi olarak geçerlidir ancak olaya içeriden değil dışarıdan bakar, tarihsel empati kuramaz.

CEVAP: B